

آثار تربیتی تغذیه

در قرآن و سنت

مفهره السادات کامرانی

کامرانی، منیره السادات، ۱۳۵۰ -	سرشناسه
آثار تربیتی تغذیه در قرآن و سنت / منیره السادات کامرانی.	عنوان و نام پدیدآور
بابل: نشر مبعث، ۱۳۹۵.	مشخصات نشر
۲۷۲ ص.	مشخصات ظاهری
۶۰۰۰۰ ریال ۹-۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۶-۴۸-۹	شابک
فیفا	وضعیت فهرست نویسی
واژه نامه	یادداشت
کتابنامه	یادداشت
تغذیه -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Nutrition -- Religious aspects -- Islam	موضوع
تغذیه -- جنبه های قرآنی	موضوع
Nutrition -- Qur'anic teaching	موضوع
سلامتی -- تأثیر تغذیه	موضوع
Health -- Nutritional aspects	موضوع
BP۲۵۲/ک۲۱۲ ۱۳۹۵	رده بندی زنگره
۲۹۷/۴۸۵	رده بندی دیویی
۴۴۳.۲۳۹	شماره کتابشناسی ملی

انتشارات مبعث

عنوان: آثار تربیتی تغذیه در قرآن و سنت
 نویسنده: منیره السادات کامرانی
 ویراستار: احمد علی غلامی کناری - فاصمه دایم
 صفحه آرای و طراحی جلد: کانون تبلیغاتی طاعت و نماز بابل
 انتشارات: مبعث

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۶

شابک: ۹-۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۶-۴۸-۹

مرکز پخش: بابل - جنب مسجد جامع - مرکز فرهنگی سردار شهید بصیر

تلفن: ۰۹۱۱ ۱۱۱ ۹۳۶۱ همراه ۰۱۱-۳۲۲۰۷۷۴۲-۳۲۲۹۸۱۵۵

آدرس ناشر: مازندران، بابل: میدان آستانه امامزاده قاسم (ع) ساختمان نوین طبقه دوم ۰۹۱۱۱۱۱۵۴۳۹ - ۰۲۲۰۳۰۱۶

پست الکترونیکی ناشر: abdolahi_mabas@yahoo.com

فصل اول : مفهوم شناسی و پیشینه

مفهوم شناسی واژه ها.....	۲۳
معناشناسی تغذیه.....	۲۳
تغذیه در لغت.....	۲۳
تغذیه در اصطلاح.....	۲۴
واژه های معادل بهداشت در فرهنگ قرآن.....	۲۶
طیب در لغت.....	۲۶
خبیث در لغت.....	۲۷
جمع بندی.....	۲۹
مفهوم شناسی طهر.....	۲۹
طهر.....	۲۹
واژه های معادل تغذیه.....	۳۱
تعریف اکل.....	۳۱
معانی طعام.....	۳۲
جمع بندی و تحلیل.....	۳۴
معنا شناسی واژه شرب.....	۳۵
شرب در لغت.....	۳۵
شرب در اصطلاح.....	۳۵
تعریف بهداشت تغذیه از منظر علم.....	۳۷
جمع بندی.....	۳۸
تعریف بهداشت تغذیه در فرهنگ قرآن.....	۳۸

۴۰	نتیجه
۴۱	تعریف تربیت
۴۳	معانی تربیت در فرهنگ قرآن
۴۴	مفهوم آثار تربیتی بهداشت تغذیه
۴۵	ب) پیشینه ی تحقیق
۴۵	۱- پیشینه ی موضوع در قرآن و سنت
۴۹	۲- پیشینه ی موضوع در تاریخ و آثار نویسندگان

فصل دوم : آثار و آفات تربیتی نوشیدنی ها

۶۱	مقدمه
۶۲	الف : آثار تربیتی نوشیدنی های طب
۶۲	۱- آب سالم در نگاه کمی
۶۲	آثار جسمی و معنوی آب
۶۲	عامل حیات بخش
۶۳	عامل تفکر و افزایش عقل
۶۳	عامل حمل و نقل مواد مغذی و حیاتی
۶۴	عامل تنظیم درجه حرارت بدن
۶۵	عامل فرو نشاندن خشم و آرامش اعصاب
۶۵	۲- انواع آب های شفا بخش
۶۵	آب باران و آثار جسمی و دنیوی
۶۶	آب باران و آثار معنوی
۶۷	نتیجه
۶۸	آب چشمه سار و آثار جسمی و معنوی
۷۰	آب زمزم و آثار جسمی و معنوی
۷۲	آب نیشان و آثار جسمی و معنوی

آداب آشامیدن آب و آثار آن.....	۷۴
۳- شیر.....	۷۷
آثار تربیتی شیر چهارپایان حلال گوشت.....	۷۹
آثار جسمی.....	۷۹
رشد و استحکام استخوان های بدن.....	۷۹
درمان دردها.....	۸۰
آثار معنوی.....	۸۰
کمبود شیر مندی شیر.....	۸۱
عامل قند حافظه.....	۸۱
عامل جلای قلد و آرایش و نشاط روانی.....	۸۱
۴- شیر مادر.....	۸۳
آثار تربیتی شیر مادر.....	۸۳
آثار جسمی.....	۸۳
حفاظت نوزاد در برابر عوامل بیمار.....	۸۳
تأثیر بر رشد جسمی و هماهنگی با نیاز طفل.....	۸۴
تأثیر در تکامل مغزی و ضریب هوشی.....	۸۵
تأثیر بر رشد استخوانی.....	۸۶
آثار معنوی.....	۸۶
الف- انتقال صفات مادر یا دایه به شیر مادر.....	۸۷
- پرهیز از دایه ای که کم عقل و بیمار باشد.....	۸۷
- پرهیز از دایه ای که مشکلات اخلاق دارد.....	۸۷
- شرایط دایه در احکام فقهی.....	۸۸
- نهی از خوردن شیر زن غیر مسلمان.....	۸۸
- انتقال صفات دایه به شیر خوار در سخن ابو علی سینا.....	۸۹
ب) ایجاد محرمیت به واسطه شیر دادن.....	۸۹
ج) حق حضانت و سرپرستی شیرخوار.....	۹۰

۹۱	نتیجه
۹۲	۵- غسل
۹۳	آثار جسمی
۹۳	غسل و تأثیر آن بر سرماخوردگی و بیماریهای تنفسی
۹۴	غسل، تب ها و عفونت ها
۹۵	غسل و درمان بیماری های صعب العلاج
۹۵	غسل و بیماریهای عروق و مغز
۹۶	غسل و ازدیاد نسل
۹۷	آثار معنوی
۹۷	غسل و قدرت حافظه
۹۸	غسل و جلای قلب و شش
۱۰۰	جدول
۱۰۱	ب) آفات نوشیدنی های خبیث
۱۰۱	مقدمه
۱۰۳	آفات جسمی شراب خواری
۱۰۳	۱- آثار مخرب مغزی و عصبی
۱۰۴	۲- آثار مخرب بر جنین و نسل آینده
۱۰۶	۳- آثار مخرب بر دستگاه گوارش
۱۰۷	۴- آسیب های دستگاه تنفس و قلب و عروق
۱۰۷	۵- آسیب به سیستم غدد درون ریز
۱۰۷	۶- آسیب های حاصله در کبد
۱۰۷	آفات معنوی شراب خواری
۱۰۷	۱- انکار خداوند و پیامبران
۱۰۹	۲- شرب خمر عامل بدبختی
۱۱۱	۳- عامل عداوت و کینه توزی
۱۱۲	۴- محو مروت و ارتکاب مفاسد اجتماعی

۱۱۳.....	۵- عامل محرومیت از تمام حقوق خانوادگی و اجتماعی
۱۱۴.....	۶- بازداري از یاد خداوند و نماز
۱۱۵.....	۷- تشنگی و روسیاهی شراب خوار
۱۱۶.....	جمع بندی و تحلیل
۱۱۹.....	جدول

فصل سوم : آثار و آفات تربیتی خوردنی ها

۱۲۳.....	الف) آثار تربیتی خوردنی های طیب و حلال
۱۲۳.....	مقدمه
۱۲۵.....	گروه غلات و حبوبات
۱۲۶.....	آثار جسمی و معنوی غلات
۱۲۶.....	عامل زندگی کردن
۱۲۷.....	عامل نیرو در انجام عبادات
۱۲۷.....	عدس
۱۲۸.....	آثار جسمی
۱۲۸.....	آثار معنوی
۱۲۸.....	عامل رقت قلب
۱۲۹.....	گروه غذایی میوه ها و سبزی ها
۱۲۹.....	معنای لغوی فاکهه و ارتباط آن با آثار تربیتی میوه ها
۱۳۳.....	آثار جسمی میوه ها و سبزی ها (در نگاه کلی)
۱۳۳.....	۱- مانع پیری و خستگی زودرس
۱۳۴.....	۲- سازگاری با دستگاه گوارش و دفع سموم زائد
۱۳۶.....	خرما
۱۳۷.....	آثار جسمی
۱۳۷.....	۱- از بین برنده عفونت های انگلی
۱۳۸.....	۲- عامل سیری

- ۳- عامل تقویت استخوانها ۱۳۸
- ۴- عامل پیشگیری از بیماریهای صعب العلاج ۱۴۰
- ۵- تأثیر خرما بر زن باردار ، شیرده و فرزند او ۱۴۰
- آثار معنوی ۱۴۳
- ۱- عامل بردباری و پاکدامنی کودک ۱۴۳
- ۲- خرما عامل تقرب به خداوند و دوری از شیطان ۱۴۴
- تحلیل ۱۴۴
- انگور ۱۴۵
- آثار جسمی ۱۴۶
- سهل الهضم ۱۴۶
- آثار معنوی انگور ۱۴۷
- از بین برنده غم و اندوه ۱۴۷
- آثار جسمی کشمش ۱۴۸
- ۱- عامل تقویت قلب و پاکسازی خون ۱۴۸
- ۲- عامل رفع صفرا و بلغم ۱۴۹
- آثار معنوی کشمش ۱۵۰
- ۱- تقویت اعصاب و رفع خستگی ۱۵۰
- ۲- عامل حسن خلق و پاکیزگی باطنی ۱۵۰
- ۳- عامل تفکر و تعقل ۱۵۱
- زیتون ۱۵۱
- آثار جسمی زیتون و روغن زیتون ۱۵۳
- ۱- اثر آن بر دهان ۱۵۳
- ۲- عامل اثر بخشی بر اعصاب و رنگ چهره ۱۵۳
- ۳- عامل دفع سنگ صفرا ، بلغم و ضعف و بیماری ۱۵۴
- آثار معنوی ۱۵۴
- ۱- دور شدن شیطان ۱۵۴

۱۵۴.....	۲- حسن خلق.....
۱۵۵.....	۳- فرونشاندن خشم.....
۱۵۶.....	انجیر.....
۱۵۶.....	آثار جسمی.....
۱۵۶.....	۱- از بین برنده بوی بد دهان.....
۱۵۷.....	۲- برطرف کننده بواسیر.....
۱۵۷.....	۳- عامل شد بدن.....
۱۵۹.....	آثار معنوی.....
۱۵۹.....	عامل رقت قلب.....
۱۵۹.....	افانر.....
۱۶۰.....	آثار جسمی.....
۱۶۰.....	۱- پاک کننده معده.....
۱۶۱.....	۲- عامل افزایش توان باروری.....
۱۶۱.....	۳- عامل تحریک تکلم کودک و سرعت دشا.....
۱۶۱.....	۴- عامل خون ساز.....
۱۶۲.....	آثار معنوی.....
۱۶۲.....	۱- عامل خشم شیطان.....
۱۶۲.....	۲- عامل پاکی دل.....
۱۶۲.....	۳- عامل نورانیت قلب.....
۱۶۱.....	۴- افزایش حافظه.....
۱۶۳.....	موز.....
۱۶۴.....	تحلیل.....
۱۶۶.....	آثار تربیتی سبزی ها.....
۱۶۷.....	اهمیت تره نسبت به سایر سبزی ها.....
۱۶۸.....	آثار جسمی.....
۱۶۸.....	۱- درمان بیماری طحال.....

۱۶۸.....	۲- تأثیر بر دستگاه گوارش.....
۱۶۹.....	آثار معنوی.....
۱۶۹.....	عامل نشاط و شادابی.....
۱۷۰.....	ریحان.....
۱۷۱.....	تحلیل.....
۱۷۲.....	از گروه سبزیجات.....
۱۷۲.....	کدو.....
۱۷۳.....	آثار جسمی.....
۱۷۳.....	برطرف کننده رد قولنج.....
۱۷۳.....	آثار معنوی.....
۱۷۳.....	۱- افزایش عقل و حافظه.....
۱۷۴.....	۲- عامل سرور و شادی.....
۱۷۴.....	۳- عامل حسن خلق.....
۱۷۴.....	تحلیل.....
۱۷۵.....	خیار ، سیر و پیاز.....
۱۷۶.....	آثار خیار.....
۱۷۶.....	آثار سیر و پیاز.....
۱۷۷.....	آثار جسمی پیاز.....
۱۷۷.....	۱- تسکین درد و تقویت اعصاب.....
۱۷۷.....	۲- عامل خوشبویی دهان.....
۱۷۷.....	۳- عامل پیشگیری از وبا.....
۱۷۸.....	تحلیل.....
۱۷۸.....	جمع بندی پایانی (گروه سبزی و میوه).....
۱۸۱.....	گروه گوشت ها.....
۱۸۳.....	آثار جسمی.....
۱۸۳.....	۱- عامل دفع درد و شفا.....

۱۸۳	۲- عامل رشد.....
۱۸۳	۳- گوشت گاو عامل بیماری و شیر آن دوا.....
۱۸۴	۴- عامل افزایش قدرت شنوایی و بینایی.....
۱۸۵	۵- عامل قدرت و توانایی.....
۱۸۵	آثار معنوی.....
۱۸۶	۱- عامل سوء خلق در صورت ترک خوردن.....
۱۸۶	۲- عامل خوشرویی و خوش خویی.....
۱۸۶	۳- عامل مساوت قلب در صورت افراط.....
۱۸۷	گوشت و می.....
۱۸۸	آثار جسمی.....
۱۸۸	۱- عامل کاهش چربی خردن.....
۱۸۸	۲- عامل کاهش فشار خردن و صفا.....
۱۸۹	۳- عامل لاغری.....
۱۹۰	آثار معنوی.....
۱۹۰	۱- عامل روحیه سپاسگزاری.....
۱۹۰	۲- عامل رفع خستگی.....
۱۹۱	تحلیل.....
۱۹۲	جدول.....
۱۹۴	ب (آفات خوردنی های خبیث و حرام.....
۱۹۴	مقدمه.....
۱۹۶	آفات تربیتی غذاهای غیر بهداشتی و خبیث.....
۱۹۷	گوشت مردار.....
۱۹۸	آفات جسمی خوردن گوشت مردار.....
۱۹۸	۱- عامل ضعف ، کاهش نیرو و مرگ ناگهانی.....
۱۹۹	۲- عامل فساد بدن.....
۱۹۹	۳- ثقیل و غیر گوارا.....

آفات معنوی خوردن گوشت مردار	۱۹۹
۱- عامل قطع نسل	۱۹۹
۲- عامل سوء خلق ، عصبانیت و قساوت قلب	۲۰۰
ممنوعیت خون خواری	۲۰۱
آفات جسمی	۲۰۲
۱- عامل فساد صفرا در بدن	۲۰۲
۲- عامل تعفن بدن ، تغییر رنگ پوست و چهره	۲۰۲
آفات معنوی	۲۰۳
عامل بد خلقی ، قساوت قلب	۲۰۳
ممنوعیت گوشت خوردن	۲۰۴
آفات جسمی مصرف گوشت خوک	۲۰۵
عامل بیماری های انگلی و سایر امراض	۲۰۵
آفات معنوی مصرف گوشت خوک	۲۰۶
۱- عامل بی غیرتی	۲۰۶
۲- عامل بد بینی و قساوت قلب	۲۰۷
آفات تربیتی ذبیحه غیر مذکی	۲۰۷
خروج از مسیر حق و طاعت الهی	۲۰۷
تحلیل	۲۰۹
انواع مال های حرام و آفات آن	۲۱۰
ممنوعیت رباخواری	۲۱۰
آفات جسمی - دنیوی	۲۱۱
۱- عامل رعشه در بدن و جنون	۲۱۱
۲- نابودی مال و عدم برکت از ثروت ربوی	۲۱۳
آفات معنوی و اخروی	۲۱۳
۱- عامل فساد و ظلم و از بین رفتن معروف	۲۱۳
۲- عامل شقاوت و اصحاب النار شدن	۲۱۳

۲۱۴.....	ممنوعیت خوردن مال یتیم.....
۲۱۵.....	آفات دنیوی.....
۲۱۶.....	آفات معنوی و اخروی.....
۲۱۶.....	عامل خوردن آتش.....
۲۱۷.....	آثار تربیتی تحریم مال یتیم.....
۲۱۷.....	ممنوعیت خوردن مال مردم (غصب و دزدی).....
۲۱۸.....	آفات دنیوی.....
۲۱۹.....	آفات معنوی.....
۲۱۹.....	۱- عامل تحار شخصی و اجتماعی.....
۲۲۰.....	۲- عامل ورود ر آتش و عذاب اخروی.....
۲۲۰.....	۳- عامل فساد و امراض و ستم و منازعه.....
۲۲۱.....	تحلیل.....
۲۲۱.....	نهی از زیاده روی در خوردن.....
۲۲۴.....	آثار تربیتی کم خوری و دوری از زیاده روی در خوردن.....
۲۲۴.....	آثار جسمی.....
۲۲۴.....	۱- عامل سلامتی و تعادل بدن.....
۲۲۵.....	۲- عامل مصونیت از تمام بیماری ها.....
۲۲۵.....	۳- عامل طراوت و تازگی چهره.....
۲۲۶.....	۴- عامل طول عمر.....
۲۲۶.....	آثار معنوی پرهیز از اسراف در خوردن.....
۲۲۷.....	۱- عامل بندگی و قرب به خدا.....
۲۲۷.....	۲- عامل نور حکمت و معرفت.....
۲۲۸.....	۳- عامل دوری از ابلیس و اندیشیدن و حکمت.....
۲۲۸.....	۴- عامل سیری در آخرت.....
۲۲۸.....	۵- پرخوری عامل قساوت قلب و کسالت در طاعت الهی.....
۲۲۹.....	جمع بندی.....

فصل چهارم : آثار و آفات تربیتی حلال و حرام

۲۳۳	 مقدمه
۲۳۴	۱- روزی حلال عامل جلب مغفرت..... ۲۳۴
۲۳۴	۲- روزی حلال عامل قبولی شکر و تسبیح..... ۲۳۴
۲۳۵	۳- روزی حلال عامل استجابت دعا..... ۲۳۵
۲۳۶	۴- روزی حلال در بیان علامه مجلسی..... ۲۳۶
۲۳۶	۵- لقمه ی حرام در بیان ملا اشرفی مازندرانی..... ۲۳۶
۲۳۷	۶- تأثیر غذا در انسان در بیان آیت ا... کوهستانی..... ۲۳۷
۲۳۷	۷- مال حرام مانع قبولی اعمال حج..... ۲۳۷
۲۳۷	۸- لقمه ی حرام مانع پذیرش پیمان و عامل شقاوت..... ۲۳۷
۲۳۸	۹- لقمه ی حرام عامل استمرار دشمنی و کینه رزی با اسلام..... ۲۳۸
۲۳۹	۱۰- لقمه ی حلال عامل نورانیت قلب..... ۲۳۹
۲۴۰	 جمع بندی

فصل پنجم : نمونه های آثار و آفات تربیتی بهداشت تغذیه

۲۴۳	 مقدمه
۲۴۳	۱- اصحاب کهف و تأثیر بهداشت تغذیه..... ۲۴۳
۲۴۶	۲- پیامبران و برخورداری از غذاهای طیب و عمل صالح..... ۲۴۶
۲۴۷	۳- نقش شیر حلال در تربیت حضرت موسی (علیه السلام)..... ۲۴۷
۲۴۹	۴- نقش بهداشت تغذیه در داستان آدم و حوا..... ۲۴۹
۲۵۰	۵- نقش بهداشت تغذیه در تکوین شخصیت حضرت عیسی و امامان معصوم (علیهم السلام)..... ۲۵۰
۲۵۳	۶- اثر لقمه ی حلال در نطفه..... ۲۵۳
۲۵۴	۷- لقمه ی حرام عامل شقاوت..... ۲۵۴
۲۵۶	 تحلیل
۲۵۸	 خاتمه
۲۶۱	 کتابنامه

پیشگفتار

انسان موجودی زنده، فعال و دائماً در حال تغییرات جسمی و روانی است. جامعیت قرآن شریف اقتضاء می کند، که خالق یکتا ابزار و وسایل متعالی در خدمت رسانی به این موجود ناشناخته را آفریده باشد. این امر حقیقتی است که در آیات به وضوح مشاهده می شود. از ویژگی های ممتاز مواد غذایی معرفی شده در کتاب الهی صفاتی چون؛ تازه گی، فعال بودن، حیات بخشی و طبیعی (عاری از مواد شیمیایی و عدم پرورش در محیط های مصنوعی) بودن می باشد و به سال آن مطابقت مواد غذایی با وضع سلولها و ترکیبات بافت ها و برآورده نمودن نیاز جسمی و روانی مورد توجه آیات و روایات است. از آن روی خداوند سبحان پاک ترین، زنده ترین و فعال ترین عناصر حیاتی را برای انسان در قرآن نام می برد تا انسان با سوخت نامرغوب و نامتجانس با وضع سلولی موجبات سقوط و هلاکت خویش را فراهم نسازد.

قرآن کریم، تعریف جامعی از بهداشت تغذیه مطابق با ابعاد گوناگون جسمی و روانی بشر پیش روی او قرار داده است. در کتاب «بهداشت

تغذیه در قرآن و سنت» به ابعاد مختلف آن اشاره شده است. در این کتاب به آثار تربیتی بهداشت تغذیه، پرداخته می شود. شیوه تحقیق در این پژوهش، مطالعه مروری کلیه آیات قرآن کریم بوده است. که پس از استخراج بیش از ۲۸۰ آیه در مورد تغذیه و بهداشت، به تفاسیر متعدّد مراجعه گردید که اکثر آن ها تفاسیر مرجع و دسته اول می باشند. به دنبال آن کتب روایی متّقدم و متأخّر «باب اطعمه و اشربه» مورد فحص و پژوهش قرار گرفت. از کتب مرجع علمی گذشته و حال در باب علوم طب، تغذیه قرآن، ... مانند: طب بوعلی، چغمینی و ... اولین دانشگاه آخرین پیامبر و فم خور، در استفاده شد. لذا مطالب به شیوه تلفیقی (طب و قرآن) و تحلیلی، درشت، تحریر در آمد.

قرآن کریم نسخه شفا بخش با داری است که با عمل به آن نه تنها بیماری ها درمان می شود، بلکه با اجرای قوانین بهداشت تغذیه هیچ بیماری نخواهد بود، در واقع اوامر و مناهات تغذیه ای نقش پیشگیرانه دارند. مسأله ی مهمی که دانشمندان در صدد دستیابی راه های پیشگیری از بیماری ها و ارتقای سطح سلامتی افراد جامعه اند، ولی در چیزی دیگری به دنبال گم گشته ی خویشند (آب در کوزه ماتشنه لبانی گرد، یار در خانه و ما گرد جهان می گردیم). امروزه علوم تغذیه و طب در بسیاری بهداشت ظاهری به پیشرفت های قابل ملاحظه ای دست یافته است. ولی عدم توجه به سایر ابعاد بهداشت تغذیه سبب ایجاد بسیاری از امراض ناشناخته گشته است. از مزیت های کتاب حاضر ضمن تعریف گسترده ای از بهداشت تغذیه در فرهنگ قرآن، بیان آثار و آفات جسمی و معنوی گروه های غذایی طیب و خبیث در آیات می باشد که در کنار آن روایات

و نگاه علوم طبّ و تغذیه نیز آورده شده است. جهت سهولت در دست یابی به نتایج تحقیق در هر فصل، جداولی تهیه گشته که کلیه آثار تربیتی، نوشیدنی ها و خوردنی های طیب و آفات نوشیدنی و خوردنی های خبیث به صورت منسجم و زیبا به تصویر کشیده شده است، که کاری نو و ابتکاری می باشد. فصل پایانی کتاب نیز به آثار و آفات غذای حلال و حرام و معرفی مصادیق عینی تأثیر غذای حلال و حرام در تکوین شخصیت انسان در قرآن و سنت اختصاص یافته است.

از اساتید گرانقدری که در راهنمایی و مشاوره این اثر، حقیر را هدایت فرمودند کمال تقدیر و تشکر دارم، اساتید بزرگوار: دکتر رضا قدیمی و دکتر سید علی اکبر ربیع تاج، هم چنین تشویق اساتید گرانقدر؛ دکتر حمید محمد قاسمی و سید الاسلام دکتر عباس نیکزاد و حجة الاسلام دکتر سید حسین ابراهیمیان در رجب انگیزه و دلگرمی در چاپ آن به صورت کتاب گردیدند.

از تمام علاقه مندان به پژوهشهای قرآنی، معرفت و فعالان عرصه ی علم و دانش متواضعانه تقاضا دارم تا با رهموده ی سازنده ی خود نگارنده را در جهت اصلاح نقایص این اثر ناچیز یاری بخشد. امید است این تلاش به درگاه حضرت حق مقبول افتد و ره توشه ای برای سفر طولانی و جاوید آخرت باشد.

«رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»

منیره السادات کامرانی

بهار ۱۳۹۱ هجری شمسی